

Марія КУТНА

здобувачка освітньо-професійної програми
«Публічне управління та адміністрування», ЗУНУ
(науковий керівник – к.е.н., доцент, доцент кафедри
менеджменту, публічного управління та персоналу ЗУНУ
Інна ЧИКАЛО)

ЗАХОДИ АДАПТАЦІЇ ВЕТЕРАНІВ / ВЕТЕРАНОК НА РОБОЧОМУ МІСЦІ В ОРГАНІ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ

Сьогодні Україна переживає період, коли до мирного життя повертаються тисячі захисників і захисниць. Після служби вони стикаються з потребою інтегруватися у цивільне середовище, знайти роботу та відчутти власну значущість. У цьому процесі особлива роль належить органам публічної влади, які мають бути прикладом у підтримці ветеранів та забезпеченні їх ефективної адаптації.

Важливим принципом сучасної ветеранської політики є постійний діалог із цільовою аудиторією: з ветеранами та членами їхніх родин. Саме вони найкраще розуміють власні потреби, які суттєво відрізняються залежно від громади. Водночас існують і загальнодержавні пріоритети, визначені Міністерством у справах ветеранів України, що задають орієнтири для місцевого самоврядування у формуванні власних стратегій підтримки та розвитку ветеранського середовища.

Стратегією Ветеранської політики на період до 2030 року визначено, що: «Заходи, які сьогодні вживаються для реінтеграції ветеранів/ветеранок в суспільство, є недостатніми. Вони мають форму державних соціальних виплат і пільг, які органами державної влади, органами місцевого самоврядування, представниками громадянського суспільства, а також самими ветеранами/ветеранками вважаються застарілими та неефективними»[4].

Ключовим положенням нової моделі є принцип наскрізності ветеранської політики, який передбачає її інтеграцію у діяльність усіх органів державної влади та органів місцевого самоврядування. Згідно з визначеними у національних стратегіях щодо ветеранської політики засадами, кожен державний орган, обласна адміністрація та територіальна громада мають адаптувати власні локальні напрямки, програми та проекти до єдиних стандартів, визначених на національному рівні. Контроль і координація цього процесу покладені на Міністерство у справах ветеранів України, яке забезпечує дотримання узгодженості дій між різними рівнями управління [4].

Зростання кількості ветеранів вимагає системних рішень на державному рівні. Органи влади повинні не лише забезпечити працевлаштування ветеранів, а й створити умови для їх професійного, психологічного та соціального становлення. Це питання не лише гуманітарне, а й стратегічне — адже ефективна адаптація ветеранів сприяє зміцненню кадрового потенціалу державної служби та розвитку громадянського суспільства.

В Україні тривають активні бойові дії, та вже тепер роботодавці мають можливість завчасно підготуватися до збільшення кількості демобілізованих працівників. Саме зараз доцільно використати час для навчання цивільного персоналу, розроблення та випробування програм адаптації ветеранів на робочому місці. Завчасне впровадження таких систем дозволяє забезпечити плавну й ефективну професійну реінтеграцію, навіть якщо одночасно повернеться значна кількість військовослужбовців із різними потребами. Проте слід врахувати, що не всі ветерани потребуватимуть додаткової підтримки під час повернення до роботи. Багато з них завдяки власним ресурсам успішно інтегруються самостійно та навіть можуть сприяти адаптації своїх побратимів. Тривалість і якість адаптаційного процесу залежать від кількох факторів: часу, проведеного на фронті, наявності

підтримки з боку родини, а також участі ветерана в державних і місцевих програмах реінтеграції у цивільне життя [3].

Жодна установа чи організація в Україні вже не зможе повернутися до довоєнної практики управління персоналом. Зараз наше світобачення повністю змінилося, викристалізувались нові цінності та трансформувалися підходи до роботи. Це все впливає на те, як варто формувати та вибудовувати HR-стратегію і в органах публічної влади. Вже зараз країна потребує якісних змін, адже вкрай важливо, які люди будуть впливати на її подальший розвиток. Перед фахівцями з питань управління персоналом стоїть виклик: створення ціннісно орієнтованих команд, що фокусуються на досягненні результатів [2].

Одними з тих, хто гідно може представляти інтереси громадян на публічній службі, можуть стати особи, які мають бойовий досвід – ветерани та ветеранки. Народ України має безмежну довіру до своїх захисників. Ця довіра до військових ветеранів(ок) може бути спрямована на відбудову України, зміцнення її інституцій та розбудову сильної, демократичної та справедливої країни [2].

Плануючи впровадження програми адаптації для ветеранів, компанія має враховувати не тільки існуюче законодавство та зовнішнє соціально-економічне середовище, а й власну стратегію, фінансові можливості, технології, що застосовуються, традиції та корпоративну культуру, особливості робочих місць (посад) з необхідними вимогами до здоров'я, відповідальності, автономії та різноманітності [1].

Адаптація ветеранів на робочому місці – це не лише питання соціальної підтримки, а й прояв вдячності держави своїм захисникам. Органи публічної влади, впроваджуючи системні заходи адаптації, роблять важливий внесок у побудову сильної, згуртованої та справедливої держави. Саме впровадження якісних адаптивних механізмів з реалізації ветеранської політики в органах

публічної влади не лише інструмент реагування на соціальні зміни, а ще і стратегічна основа сталого розвитку.

Список використаних джерел:

1. Адаптація ветеранів в організацію після повернення з війни. Посібник для ветерана. І.Чернишова, Ю.Перун, О.Бойченко. URL: Посібник-для-керівника__150x210_1810.pdf
2. HR Порадник щодо адаптації та організації роботи ветеранів (ок) на публічній службі. Вебсайт: Національне агентство України з питань державної служби. URL:<https://nads.gov.ua/diyalnist/upravlinnya-personalom-na-derzhavnij-sluzhbi/organizacijna-kultura-na-publichnij-sluzhbi/hr-poradnyk-shchodo-adaptatsii-ta-orhanizatsii-roboty-veteranivok-na-publichnii-sluzhbi>
3. Методичні рекомендації для роботодавців з організації працевлаштування та розвитку відносин з ветеранами війни. Вебсайт Міністерства у справах ветеранів України. URL: <https://mva.gov.ua/veteranam/metodichni-rekomendatsii-dlya-robotodavtsiv-z-organizatsii-pratsevashtuvannya-ta-rozvitku-trudovih-vidnosin-z-veteranami-viyni->
4. Про схвалення Стратегії ветеранської політики на період до 2030 року та затвердження операційного плану заходів з її реалізації у 2024-2027 роках розпорядження Кабінету Міністрів України від 29.11.2024 № 1209-р. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1209-2024-%D1%80#Text>